

Sygn. akt II Ca 78/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Leszek Filapek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Magdalena Starostka

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Bielsku-Białej

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (...) z siedzibą w W.

przeciwko S. B. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Rejonowego w Żywcu

z dnia 8 listopada 2016 r. sygn. akt I C 997/16

oddala apelację.

Sędzia

Sygn. akt II Ca 78/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8.11.2016 r. w sprawie I C 997/16 Sąd Rejonowy w Żywcu uwzględnił powództwo (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (...)z siedzibą w W. przeciwko S. B. (1) o zapłatę kwoty 2797,73 zł zasądzając ją z ustawowymi odsetkami od dnia 24.03.2016 r. do dnia prawomocności wyroku, z tym że kwotę świadczenia rozłożył na miesięczne raty po 300 zł, płatne począwszy od 10.06.2017 r. do dnia 15-go każdego kolejnego miesiąca, zaś przedostatnia rata ma wynosić 397.73 zł, zaś ostatnia rata stanowić ma powyżej określone odsetki ustawowe, a nadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1300 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, którą to kwotę rozłożył na cztery miesięczne raty po 325 zł, płatne po zakończeniu spłacania pretensji głównej.

W apelacji od powyższego orzeczenia wniesionej w zakresie rozłożenia zasądzzonego świadczenia głównego na raty oraz w części, w jakiej nie orzeczono o odsetkach ustawowych od zasądzzonego świadczenia powód wniósł apelację domagając się zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty 2797,73 zł z ustawowymi

odsetkami od dnia 24.03.2016 r. do dnia zapłaty (z wyeliminowaniem orzeczenia o rozłożeniu świadczenia na raty) za przyznaniem zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu:

1. naruszenie prawa materialnego mające wpływ na wynik sprawy, a to art. 320 kpc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty, podczas gdy w sprawie nie zachodziły szczególnie uzasadnione wypadki umożliwiające rozłożenie na raty zasądzonego roszczenia, a zaskarżone rozstrzygnięcie nie uwzględnia uzasadnionego interesu wierzyciela oraz pomija ekonomiczny wymiar jaki rozłożenie świadczenia na raty będzie miało dla strony powodowej;
2. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, polegające na takiej ocenie dowodów w niniejszej sprawie, która doprowadziła do przyjęcia, iż zasadnym jest rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty.

Rozpoznając apelację powoda Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja nie jest zasadna.

Na wstępie wskazać należy, że w świetle art. 378 § 1 kpc sąd odwoławczy rozpoznaje apelację w granicach apelacji. Oznacza to, że wobec zaskarżenia jedynie rozstrzygnięcia o rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty oraz braku rozstrzygnięcia o zasądzeniu odsetek od zasądzonej należności w ratach za okres od dnia następnego po uprawomocnieniu się wyroku do dnia zapłaty zasądzonej należności sąd II instancji władny jest ocenić zaskarżony wyrok tylko w tym zakresie. Oceniając jego zasadność na wstępie należy wskazać, że niezasadny i niezrozumiały jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc, który to przepis dotyczy oceny wiarygodności i mocy dowodowej zebranych dowodów. Przepis art. 233 § 1 kpc wskazuje, że sąd dokonuje oceny wiarygodności i mocy dowodowej dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i statuuje tzw. zasadę swobodnej oceny dowodów. Naruszenie zatem tego przepisu polega bądź na uznaniu określonych dowodów za wiarygodne i posiadające moc dowodową, mimo iż na te walory nie zasługują bądź na odmowie przyznania określonym dowodom waloru wiarygodności i mocy dowodowej chociaż walory te posiadają. Wreszcie naruszenie tego przepisu może polegać na braku oceny wszechstronnej tj. obejmującej wszystkie zebrane dowody i okoliczności towarzyszące ich przeprowadzeniu, a mające znaczenie dla oceny wiarygodności i mocy dowodowej. Wadliwa ocena dowodów prowadzi zawsze do nieuprawnionych ustaleń faktycznych względnie braku ustaleń faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc wiąże się zatem immanentnie z zarzutem wadliwego ustalenia istotnych okoliczności faktycznych sprawy. Tymczasem apelacja takiego zarzutu nie formułuje i nie wskazuje nawet w uzasadnieniu zarzutu, iż kwestionuje jakiegokolwiek ustalenia faktyczne sprawy. Wadliwości oceny dowodów upatruje natomiast w nieuzasadnionej ocenie, iż istnieją przesłanki do rozłożenia zasądzonej skarżonym wyrokiem należności na raty, która to ocena nie jest oceną z zakresu oceny dowodów (ich wiarygodności i mocy dowodowej) lecz oceną istnienia materialnoprawnych przesłanek do rozłożenia zasądzonego świadczenia na raty, a więc istnienia przesłanek z art. 320 kpc. Wreszcie skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przy ocenie dowodów przepisu art. 233 § 1 kpc wymaga wskazania, jakie konkretnie dowody mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sąd uznał za wiarygodne i posiadające moc dowodową mimo, że na walor ten nie zasługiwały albo które konkretnie dowody wadliwie sąd uznał za niewiarygodne i pozbawione mocy dowodowej (vide: wyrok SN z 18.01.2002 – I CKN 132/01 – niepubl.). Apelacja zaś podnosząc zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc przy ocenie dowodów nie wskazuje ocenę których konkretnie dowodów kwestionuje. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, iż wszystkie przeprowadzone w sprawie dowody sąd uznał za wiarygodne i posiadające moc dowodową, skoro z przepisu art. 328 § 2 kpc wynika obowiązek sądu wskazania, którym dowodom waloru wiarygodności i mocy dowodowej odmówiono. Ocena ta mieści się w ramach określonych dyspozycją art. 233 § 1 kpc. Na marginesie jednak zauważyć należy, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia wszystkich wymogów art. 328 § 2 kpc albowiem nie wskazuje, które fakty sąd uznał za udowodnione i na podstawie jakich dowodów fakty te ustalił. Skarżący nie formułuje jednak zarzutu naruszenia tego przepisu, a sąd odwoławczy związany jest zarzutami natury formalnej (vide: uchw. SN z 31.01.2008 – III CZP 49/07

– OSNC 2008/6/55 oraz wyroki SN: z 18.06.2010 – V CSK 448/09; z 20.06.2012 – I CSK 573/11 i z 5.06.2014 – IV CSK 607/13 – niepubl.). Mimo wskazanych braków uzasadnienia wyroku nie jest tak, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (vide: wyrok SN z 6.08.2015 – V CSK 671/14 i wyrok SA w Łodzi z 12.08.2015 – I ACa 199/15 i wyrok SA w Katowicach z 23.06.2016 V ACa 751/15 – niepubl.). Niedostatecznie ustalony stan faktyczny może uniemożliwiać dokonanie oceny wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia (vide: wyrok SN z 20.05.2011 – II UK 346/10 – niepubl.), a tym samym uzasadniać zarzut naruszenia prawa materialnego, gdyż o jego prawidłowym zastosowaniu można mówić dopiero wówczas, gdy ustalenia stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku pozwalają na ocenę tego zastosowania (vide: wyrok SN z 20.04.2004 – V CK 92/04 – niepubl.). W niniejszej sprawie, w której postępowanie odwoławcze toczy się w postępowaniu uproszczonym ma zastosowanie przepis art. 505⁽¹²⁾ § 3 kpc, toteż ocena, że istnieją przesłanki do rozłożenia zasądzonej należności na raty na podstawie art. 320 kpc pomimo nie oparcia jej na dokonanych ustaleniach faktycznych powoduje, że na podstawie powyższego przepisu apelację należy oddalić. Wbrew bowiem twierdzeniu skarżącego prawidłowo i bez naruszenia dyspozycji art. 320 kpc sąd rozłożył zasądzoną należność na raty. Przepis powyższy umożliwia w szczególnie uzasadnionych przypadkach rozłożenie przez sąd zasądzonej należności na raty. Przepis art. 320 kpc określa szczególną regułę wyrokowania, dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia także interesów pozwanego, w zakresie czasu wykonania wyroku, a interesów powoda przez uniknięcie bezskutecznej egzekucji (vide: wyrok SN z 3.04.2014 – V CSK 302/13 – niepubl.). Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe tylko "w szczególnie uzasadnionych wypadkach". Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (vide: wyrok SA w Łodzi z 25.01.2013 – I ACa 1080/12 – niepubl i przywołane tamże poglądy doktryny). Jak wynika z wiarygodnego dowodu z zeznań pozwanego (k. 101) pozwany mieszka z żoną, oboje pobierają świadczenia emerytalno-rentowe, pozwany w wysokości ok. 2300 zł (z czego potrącana jest kwota ok. 1000 zł z tytułu spłaty innych zobowiązań pozwanego) zaś żona pozwanego w wysokości ok. 500 zł – w stosunku miesięcznym. Pozwala to na ocenę, że ewentualne zasądzenie całej należności z odsetkami powodowałoby, że spłata całej należności przez pozwanego byłaby niemożliwa do zrealizowania, a przy tym skuteczność ewentualnej egzekucji świadczenia jest co najmniej wątpliwa. Spłata zadłużenia w całości w wyniku skierowania egzekucji przez powoda do innych ewentualnych składników majątku pozwanego (np. wyposażenia mieszkania) mogłaby narażać pozwanego i jego żonę na niepowetowane szkody. Rację ma przy tym skarżący podnosząc, iż przy rozłożeniu na raty zasądzonej należności sąd ma obowiązek nie tylko uwzględnić słuszny interes pozwanego ale i uzasadniony interes powoda i wszystkie istotne okoliczności sprawy (vide np. wyroki SA: w Gdańsku z 31.05.2012 – I ACa 242/12; w Łodzi z 18.12.2013 – I ACa 916/13; w Katowicach z 15.01.2012 – V ACa 620/13 czy w Warszawie z 31.01.2014 – I Aca 1578/13 – niepubl.). Nie można jednak pominąć, iż nie jest w interesie wierzyciela wszczynanie bezskutecznej egzekucji przeciwko pozwanemu czy spowodowanie by w przypadku ewentualnie częściowo skutecznej egzekucji dłużnik popadł w niewypłacalność. Nie można przy tym zapominać, iż powód jest dużą instytucją finansową zajmującą się obrotem wierzytelnościami i ich dochodzeniem, dla którego dochodzona pretensja stanowi niewielki ułamek majątku. Wszystkie te rozważania prowadzą do konkluzji, iż zaskarżone orzeczenie nie narusza w wyniku wadliwego zastosowania dyspozycji art. 320 kpc i zarzut naruszenia tego przepisu nie może się ostać.

Niezasadnie domaga się także apelacja zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda dalszych odsetek ustawowych od rozłożonych na raty należności od dnia uprawomocnienia się wyroku do zapłaty zasądzonej należności. Rozkładając z mocy art. 320 kpc zasądzone świadczenia pieniężne na raty, sąd nie może - na podstawie tego przepisu - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie; rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (vide: uchwały SN: z 22.09.1970 – III PZP 11/70 – OSNCP 1971/4/61 i z 15.12.2006 – III CZP 126/06 – OSNC 2007/10/147). Tak więc niezasadnie zasądził Sąd Rejonowy należne powodowi odsetki w zakresie za okres od dnia wydania do dnia uprawomocnienia się skarżonego wyroku lecz przepis art. 384 kpc uniemożliwia zmianę zaskarżonego wyroku, zaś w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu. Apelacja przy tym nie domaga się zmiany zaskarżonego

wyroku i zasądzenia odsetek na wypadek uchybienia w płatności poszczególnych rat świadczenia. Nawet zaś gdyby przyjąć, iż w żądaniu apelacyjnym mieści się alternatywne żądanie zasądzenia takich odsetek uznać należałoby, że apelacja w takim zakresie podlegałaby odrzuceniu jako wniesiona od nieistniejącego orzeczenia (por. wyrok SA w Szczecinie z 15.05.2014 – I ACa 806/13 – niepubl.).

Z powyższych względów apelacja podlegała oddaleniu.

Na marginesie już zatem jedynie zauważyć, iż niezasadnie sąd I instancji dokonał także rozłożenia na raty zasądzonych na rzecz powoda od pozwanego kosztów postępowania. Przepis art. 320 kpc odnosi się do zasądzanego świadczenia będącego przedmiotem postępowania w sprawie. Taka interpretacja pozwala na uznanie, iż nie ma on zastosowania do orzekania o kosztach procesu. Nie jest zatem dopuszczalne na podstawie art. 320 kpc rozłożenie na raty zasądzonych kosztów procesu na rzecz strony wygrywającej proces. Wobec jednak niezaskarżenia apelacją tego rozstrzygnięcia brak było podstaw do zmiany tego wadliwego rozstrzygnięcia (art. 378 § 1 kpc).

Kierując się powyższymi wywodami Sąd Okręgowy – po myśli art. 385 kpc – orzekł jak w sentencji.

O kosztach instancji odwoławczej nie orzeczono z braku konieczności ich likwidacji.

SSO Leszek Filapek

s. ref. I instancji: SSR P. W.